

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Spalio-October 16 d., 1975 m.

Kaina 15c

242

MASKVA PRAŠO 300 MILIJONU PASKOLOS

“TERORIZMAS” YRA LAISVĖS ŠAUKSMAS, — SAKO VASKAI

Pilietinio karo metu Franko atėmė vaskams visas savivaldybės ir žmogaus teises

GUERNIKA, Ispanija. — Vadinamas “terorizmas” yra ne kas kitas, kaip vaskų laisvės šauksmas, — Chicago Dailey News korespondentui Raymond R. Coffey pareiškė vienas įtakingas vaskas profesionalas.

— Reikia neužmiršti, kad vaskai turėjo savo autonomiją ir patys šimtmečius tvarkė daugelį savo reikalų. Vaskai priėmė katalikų tikėjimą, bet jie pasiilik savo papročius, teisės nuostatus ir labai stiprias savivaldybės tradicijas. Ispanijos monarchija pripažino vaskams plačias savivaldybės teises, o demokratinė Ispanijos respublika davė vaskams plačią autonomiją, kurią turėjo ir Katalunija. Vaskai kovojo respublikonų pusėje ir pralaimėjo.

Gen. Franko karo jėgos, užėmusios Vaskoniją, panaikino autonomiją, suėsdė daugelį savivaldybės pareigūnų ir įvedė griežtus diktatūros potvarkius. Vaskai ilgus metus nieko nesakė, bet paskutiniu metu pradėjo kelti balsą dėl pagrindinių žmogaus ir savivaldybių teisių, kurios jiems pilietinio karo pabaigoje buvo atimtos.

Protestuoja 800 Ispanijos kunigų

Madridas, Ispanija. — Aštuoni šimtai Ispanijos katalikų kunigų pasirašė ir įteikė gen. Franko protestą, reikalaujanti panaikinti mirties bausmę kovotojams už pagrindines žmogaus teises. Jie rašo diktatoriui, kad dabartinė Ispanijos valdžia nori sudaryti baimės nuotaikas visame krašte, bet baimė prie gero neveda.

Sukelta baimė, laisvės panaikinimas, konfuzija sukelia neapykantą ir nekontroliuojamą pasipriešinimą, kuris nieko gero nežada.

Kunigai smerkia teroro veiksmus, bet jie taip pat reikalauja, kad būtų panaikinta mirties bausmė. Diktatoriui Franko paruošta pareiškima pasirašė net 832 Ispanijos kunigai, turį parapijos ne tik Madride, bet visose Ispanijos provincijose.

Diktatoriui nepatiko dainininkas Serrat

Diktatoriui Franko ir jo vadovaujama vyriausybė nepatiko geriausias Katalunijos dainininkas Juan Manude Serrat. Pagal vyriausybės įsakymą jis buvo išmestas iš valdiškos dainininkų profesinės sąjungos ir uždrausta jam dainuoti Ispanijos radijo stotyse.

Manuel Serrat buvo išvykęs į Meksiką dainavimo ekskursijai. Meksikos vyriausybė pasmerkus jaunų žmonių suaudymą, Manuel Serrat pareiškė, kad jis niekad neprireikt diktatoriaus Franko valdymo metodams. Jam patiko Meksikos prezidento Echeverijos nutarimas nutraukti santykius su diktatoriaus Franko valdoma Ispanija.

Oficialus valdžios kontroliuojamų profesinių sąjungų nutarimas sako, kad Manuel Serrat

IŠ VISO PASAULIO

REYKJAVIK. — Islandija išplėtė savo teritorinių vandenų ribą nuo 50 mylių iki 200 mylių ir įsakė savo penkiems kariškiams laiveliams ir vienam žvalgybos lėktuvui pašalinti iš naujosios zonos visus toje zonoje rastus svetimus laivus. Islandija randa būtiną papildinti teritorinių vandenų plotą, kadangi žvejyba yra tos salos visos ekonomijos pagrindas.

TEL AVIV. — Izraelio kareiviai okupuotoje zonoje — Golan aukštumose apšaudė ir sužeidė du Sirijos piemenis. Tai pirmas toks incidentas po 1973 metų spalio mėnesio karo. Izraelis neslepia susirūpinimo kai Sirija pagyvino savo kontaktus su Sovietų Rusija. Izraelio pareigūnai Sirijos linkimą į Sovietus vadina “blogu ženklų”.

BUENOS AIRES. — Prezidentė Maria Estela Peron trečią dieną grįžo iš savo mėnesį trukusių sveikatai pataisyti atostogų. Dar nežinia, kuomet jos paskirtas savo vieton Argentinos senatorius Italo Luder grąžins jai prezidento pareigas, bet spėjama, kad tai įvyks šį penktadienį.

KING BEACH, Cal. — Buvęs marinas Meller, įtariamasis apipilęs banką ir nužudęs Nevados policininką, buvo Lake Tahoe rezorte pasigrobes tris žmones įkaitais, bet išlaikęs 9 valandas juos paleido ir pats nuolankiai pasidavė suimamas. Pasiduoti prikalbėjo specialiai iš San Diego lėktuvu atgabentas federalinis šaunamųjų ginklų agentas. Meller buvo apsiginklavęs pistoliu ir šautuvu.

MADRIDAS. — Daugiau kaip 800 katalikų kunigų pasirašė dokumentą, kaltindami Franko valdžią sudariusi Ispanijoje “baimės klimata”. “Laisvės nebuvimas ir represijų subendrinimas sukėlė baimės, sumišimo ir desperacijos atmosferą, panašią į tikrą paraližį”, skundžiasi pasirašiusieji kunigai, pirmoje eilėje reikalaujanti Ispanijoje panaikinti mirties bausmę.

EAGLE, Colorado. — Gaisras, kurs Colorado valstijoje sunaikinti 5,000 akrų miškų ir pridarys apie pusantro milijono dolerių nuostolių, skaitomas pikčiausiu gaisru visoje Colorado istorijoje, pagaliau buvo suvaldytas, kai ugniagesių komandos baigė aplink degančius plotus iškirsti ir sukasti liniją, kurios gaisras nebeperžengia.

pasmerkęs nuteistųjų suaudymą, todėl ir išmestas iš profesinių dainininkų sąjungos.

Aštuonių metų Susan Solomon, su tėvais, gyvenanti Scarsdale, N. Y., iš anksto pasiruošė išdaigų vakarui, kuris Amerikoje švenčiamas Visų Šventųjų išvakarėse, pati pasigaminusi keturias baidyklas. Viena panaši į liktarnę, antroji — futbolą, trečioji — krepsinio sviedinį, o ketvirtoji — beisbolą.

SEN. ADLAI STEVENSON LINKĖS KANDIDATUOTI Į PREZIDENTUS

Sen. Adlai Stevenson, demokratas iš Ilinois, antradienį pasakė, kad aplinkybės gali priversti jį daryti du dalykus, kurių jis nenori, tai kandidatuoti į prezidentus ir paremti federalinę paskolos garantiją finansinškai serganciam New Yorko miestui.

Charakterizuodamas save kaip nelinkusį siekti demokratų kandidatūrai nominacijai į prezidentus, Stevenson tačiau pasisakė tikis, kad Chicagos meras Daley jį tikrai remtų. Jis galys būti priverstas kandidatuoti, jei joks kitas demokratų kandidatas negaus plačios visuomenės pritarti.

Stevensonas pasakė, kad tuo atveju, jei jis apsispręs kandidatuoti, jo pirmas išbandymas būtų per kovo 16 d. įvykstančius pirminius balsavimus ir jei pasirodytų, kad jis turi apskiai visuomenės paramos, jis kandidatuotų tik kaip nacionalinis kandidatas, o ne vienas kuris konvencijos pasirinktas “mėgiamiausias sūnus”. Jei Illinojuje jam nepasisiektų, tuomet jis visiškai pasitrauktų iš kandidatų į prezidentus.

Paklaustas, ar tikrai jis yra linkęs kandidatuoti, sen. Stevensonas pasakė, kad jo šeima nemori, kad kandidatuotų, bet sutinka remti, jei kandidatuotų. Apispręsti negalėjusias anksčiau kaip iki ateinančio lapkričio vidurio.

Vienas iš vienuolikos tebėra dar nesuimtas

JAV Vidurvakarius praeitą savaitę sujaukino žinia, kad iš dviejų kalėjimų beveik vienu metu pabėgo visos būrys labai pavojingų nusikaltėlių: iš federalinio Marion, Ill., kalėjimo šeši ir iš Greene apskrityje, Ind., kalėjimo penki. Lieka vienas dar nesugautas. Dešimtas sugautasis kalinys Henry Gargano, skaitomas pavojingiausias, kurs yra nužudęs du policininkus, buvo suimtas netoli Linton, Ind., einant geležinkelio bėgiais, be ginklo. Pavojingasis Gargano suimamas pasidavė ko ne su malonumu. Karingos nuotaikos sušvel-

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Atlantos miesto ir apylinkių mokytojai streikuoja, nors teišėjas ir įsakė unijos vadovybei baigti streiką. Unija teismui turės mokėti didelę baudą.

Portugalijos generalinio štabo viršininkas gen. Carlos Fabiano buvo nuvykęs į Porto artilerijos kareivines ir liepė atsaukti karo policijos apgula. Jis sutiko leisti komunistams kariams pasilikti tarnyboje, bet jie pasižadėjo nesikišti į krašto vidaus reikalus ir neerzinti civilių.

Islandijos karo laivai yra pasiruošę apšaudyti kiekvieną žvejų laivą, kuris drįs artėti, negavęs leidimo arčiau, negu 200 mylių prie Islandijos. Du Islandijos karo laivai gins prie Islandijos esantį vandens ruožą.

Demokratų partijos pirminkas Robert S. Strauss prižadėjo tvarkingą konferenciją New Yorko ateinančių metų liepos mėnesį, kai bus parinktas demokratų partijos kandidatas prezidento pareigoms. Jis prižadėjo duoti juodžiams pakankamai laiko kredencialams išaiškinti.

Portugalijos premjeras Azevedo, apvalęs karo tarybą nuo komunistų, yra pasiryžęs išvalyti kiekvieną kariuomenės dalinį nuo portugalams svetimos komunistinės sistemos. Pirmon eilės artileristai privals padėti ginklus ir mesti politikuoti.

Pelningas biznis

SAN ANTONIO, Tex. — Pati neturtingiausia iki šiol buvusi samdomų farmų darbininkų klasė, staiga pradėjo statyti puišias rezidencijas ir važinėti liuksusiniuose automobiliuose. Tokį staigų praturtėjimą įstatymu saugotojai aiškina tuo, kad Meksikos pasienyje, Starr apskrityje susiorganizavo nauja Mafia. Narkotikai yra labiausiai pavojingas, bet nepaprastai pelningas “biznis”, kurs daugelį sugundo ir įtraukia į kriminalą. Rezultate lūšnelės vargingai gyvenančių tėvų vaikai staiga pradėjo į mokyklas važinėti Grand Prix ir Continental limuziniais.

Vienintelė įstaiga, kuri galės staigų praturtėjimą priežastis išaiškinti yra IRS (pajamų mokesčių įstaiga).

FBI įstaigoje dirbes mokslininkas Dr. Frank Gordon, penkis metus laisvės pasilapį, dabar paskelbė, kad jis, gavęs prezidento įsakymą, jo nepildė. Jis nesunaikino nuodingų chemikalų, nors 1970 metais buvo gavęs prezidento įsakymą taip padaryti.

BREŽNEVAS NORI DUONOS IR MAŠINŲ, BET NETURI PINIGŲ

Sovietų valdžia ginklams išleidžia bilijonus, bet duonai nori paskolos

LONDONAS, Anglija. — Sovietų valdžia kreipėsi į Vakarų Europos ir Amerikos bankininkus, prašydama 300 milijonų dolerių paskolos. Sovietų Sąjungos užsienio prekybos bankas kreipėsi į tarptautinį banką, prašydamas didelės paskolos, nes Sovietų Sąjunga neturinti tvirtos užsienio valiutos.

Franko pasirinko griežtus ministerius

MADRIDAS, Ispanija. — Ispanijos diktatorius Franko, patyręs apie nuotaikas kariuomenėje, pakeitė trijų karo apygardų viršininkus ir paskyrė naują vadą civilinei gvardijai. Diktatorius nori turėti tokius policijos vadus, kuriais nelaimės metu jis galėtų pasitikėti.

Tuo tarpu vyriausybė paleido 11 vaskų, kuriuos buvo atidavusi kariuomenės teismui. Kariams atsisakius teisti suimtuosius, jie buvo atiduoti paprastam teismui, o prokuroras juos visus tuojau paleido, nes prieš juos nebuvo jokių nusikaltimo įrodymų. Vyriausybė mano, kad šis gestas bent kiek apramins aistras.

Jeigu Franko nenustos persekiojęs vaskų, tai šių kariškių organizacija pradės šaudyti Vaskonijon paskirtus Franko gubernatorius. Civilinės gvardijos nauju viršininku paskirtas gen. Angel Campano.

Palestiniečiai ardo taiką Beirute

BEIRUTAS, Libanas. — Beirute maistuoja tikrai maža grupelė palestiniečių, įsibrovusių į komunistuojančias mahometonų organizacijas.

Įtakingesnieji Libano vadai ryžosi patys imtis priemonių taikai įgyvendinti. Vidaus reikalų ministerio Camille Chamoun suvynus, atstovaujantis Libano krikščionis; religinis musulmonų vadas, šeichas Mohamedas Jakubas, ir palestiniečių saugumo grupės viršininkas Abu Hassan suėjo tarp barikadų ir tarėsi apie neutralinės taikos įgyvendinimą ne tik Beirute, bet ir visame Libane.

Tuo tarpu Libano karo mašinų grovė miesto centre iškiliu barikadą. Krikščionių atstovai drįsus pereiti į mahometonų valdytą sritį, buvo paleisti du šuviai, užmušę du libaniečius.

WASHINGTONAS. — Buvusio prezidento Niksono 1972 metų rinkimo kampanijos komiteto pirmininkas pranešė, kad jo žinioje dar tebėra daugiau pusantro milijono dolerių, į kuriuos pretenduoja Watergate bylos dalyviai ir kitos “skandalo figūros”.

JAV pakraščių sargyba rengiasi atiduoti Indonezijai Bahamų jūroje rastus penkis nuskenusio laivo jūreivius

Sovietų Sąjunga susirūpino didele paskola, kai amerikiečiai, pradėję derybas penkerių metų jāvų pirkimo planai, jiems aiškiai pasakė, kad už Amerikos javus rusai turės mokėti aukso arba dolerių. Už šių metų javus rusai jau būtų pasiruošę atiduoti turimą aukso, bet ilgesniems užpirkimams rusams trūksta aukso ir pinigų.

Sovietų Sąjunga turėjo priimti valstybės sekretoriaus pavaduotojo Charles Robinsono planą, nes kitaip jie ir šiais metais nebūtų gavę reikalingų jāvų. Sovietų pirkliai jau apsupo Kanadą ir Ameriką, užsakę pagedaunumus javus, bet prezidentas Fordas sustabdė jāvų pardavimą Sovietų Sąjungai. Prezidentas pasiūlė rusams penkerių metų planą, kad neišmuštų iš lygsvaros Amerikos maisto kainų. Kai vienais metais Maskva nuperka didesnius kiekius Amerikos javų, tai duona ir kitų produktai pabrangsta. Bet jeigu Sovietų valdžia pasizadės pirkti didesnį jāvų kiekį kiekvieną metų, tada tas pirkimas neatsilieps ir vidaus kainas. Pradžioje sovietų valdžios atstovai nenorėjo apie tai kalbėti, bet iš Robinsono patyrė, kad be plano rusai ir šiais metais negaus pagedaunamų jāvų, tai sutiko su visomis amerikiečių sąlygomis.

Sutikę priimti penkių metų planą javams pirkti, rusai pasiūlyto be tvirtos valiutos. Sovietų valdžia visomis priemonėmis gauda Amerikos dolerius, lupa iš kiekvieno turistą ir krauja didelius muitus siunčiamoms dovanoms, bet sovietinė valstybė niekad dolerių neužtenka. Sovietų planuotojai norėtų pirkti Amerikoje įvairių pramonės mašinų, bet ir toms prekėms Maskva neturi pinigų. Sovietų valdžia kelia savo rublio kainą, reikalauja daugiau dolerių už rublį, bet tarptautinėje pinigų rinkoje rublis yra bevertis, nes yra pagrįstas tikrai komunistinės valdžios žodžiu, o ne tvirta valiuta arba aukso.

Amerikos diplomatai, besitardami su rusais dėl jāvų, jiems priminė, kad sovietų valdžia neturėtų mėtyti užsieniečiams savo darbo vaisius — ginklus. Sovietų valdžia pasiuntė daug ginklų egiptiečiams, o dabar ginkluoja Siriją ir kitas arabų valstybes. Egiptas nenori ir nepajėgia mokėti už ginklus, kuriuos izraelitai iš jų atėmė.

Vėšiau. Saulė teka 7:03, leidžiasi 6:08.

Spaudos pabiros

(Tęsimys)

1973 m. rugpjūtį mėnesio 23 dieną Bostone būvusiame pirmiųjų balsavimuose išrinkti kandidatus į miesto valdybą (Mokyklų Komitetą, miesto konsulus), laimėjo tie kandidatai, kurie buvo pasisakę prieš prievartinį vaikų vežimą.

Nežiūrint okivaizdaus fakto, kad gyventojų dauguma yra priešinga teisėjo Garrity išleisiam įstatymui prievarta įvykdyti mokyklų integraciją, vargu ar tas teisėjas atšauks savo pareidymą.

Siais mokslo metais Bostono ir jo priemiesčių mokyklų vežimui iš vienos mokyklos į kitą ir jų apsnagai numatyta išleisti 30 milijonų dolerių...

7. Panelė Birutė Kemežaitė moka ne tik kandidatus straipsnius rašyti. Ji neatsisako pa-

advokatauti slapukams, kurių, atvirai prisipažįsta, visai nevertinanti. "Negerbiu ir nevertinu slapukų. Asmuo, kurio sąžinė ramė, kuris neturi blogos valios ką nors įžeisti, kam nors pakenkti, neturėtų būti bailiu ir veidmainingai prisidengti slappyvardžiu. Straipsnis pasirašytas slappyvardžiu praranda pusę savo vertės, nes sunku patikėti slapuko objektyvumu"...

Koks nuostabus kuriozas: visai nevertinusi slapukus (žiūr. Naujienų š. m. rugpjūtį 24 d. Nr. 223) pliekia kailį slapukškumo vengiančiam J. Jasinskiui. Ne už tai, kad kada nors jis būtų kur nors spaudoje į "pakibines", kuo nors ją įžeidęs ar jos pavarde kur nors palinksniajęs, bet už tai, kad jis savo pabirose (1975. VI. 23 d. Naujienose) "ne tik pasmerkę, bet ir prakeikę" slapuką — "Teatromaną", užsi-

mojusį suniekinoti Chicagoje įsteigusi Komitetą — iš V. Vokietijos režisieriui J. Jurašui atsikviesti, taipgi ir patį Jurašą (žiūr. 1975 m. balandžio mėn. 10 d. Naujienas).

Būtų visai suprantama, jeigu į tą "Teatromaną" maniską "pasmerkimą ir prakeikimą" būtų atsiliepęs pats nukentėjęs ir įrodęs savo išvedžiojimų teisingumą. Ne! Jis, tas vienas iš p-lės B. Kemežaitės "negerbių ir nevertinamų slapukų", neišdriso bėpasirodyti. Tačiau jo išsišokimą šokosi apginti jo "neverntintoja ir negerbėja". Lieka neatspėjama misterija: kokia tarp jų abiejų giminystė ar roman-tiška draugystė?

Panelės Birutės Kemežaitės kaltinamajame akte gausu citatų iš maño "pabirų". Nė kiek nemažiau graudingų pamokslavimų. Pavyzdžiui, prie maño konstatavimo, kad Dr. Jono Adomavičiaus įsteigtoje senelių kolonijoje (berods, "Lietuvio Sodybos" vardu) "su savo meniniais parengimais aktyviai tebesireiškia profesionalo Brinkos "gengė" (gražiau būtų buvę pasakyti trupę. Atsiprašau! J.). "Kaip neapsakomai ryški lietuviško scenos meno nuosmukio žymė: Alfai Brinka stengiasi išgelbėti lietuvišką scenos meną karštinę žiūrovų akys, gerbia moji oponentė savo pamokslė man, prikeria pastabą", ...

Jasinsko pasisąpymas iš ramų niekam skersai kelią nestojančių veiklių žmonių, yra daug labiau vertas jo paties sukurto "prakeikimo". Klausiu: nuo kada ir kokių pagrindu visiems žinomus teisingus faktus ir jų paminėjimą mes pradėjome laikyti pasisąpymu? Ar dr. Jonas Adomavičius, kaip idealistas, neįsteigė senelių lietuvių kolonijų? (Ir ar jo gausūs rašiniai medicinos ir sveikatos patarimo laikais Naujienose nėra daugiausia skirti senesnio amžiaus žmonėms?); ar aktorius Alfai Brinka nepasirodė, ten su savo meniniais parengimais, stengdamasis išgelbėti lietuvišką scenos meną, kuris ne vien Chicagoje, bet visoje Amerikoje yra pasitekęs merdėjimo stadiją?

Tuos abu vyrus lietuviškos idealistus pažįstu nuo senų laikų ir žinau jų nuostabią atsidavimą pasirinktomis profesijoms. Kaltinimas pasisąpymu iš jų veiklos vieno kito tikro fakto pamėginimą, yra daugiau, negu skaudus įžeidimas, panūėjusiam.

Prie p-lės B. Kemežaitės, pamokslė man skirto posakio: "Būtų protingiau ponui Jasinskiui nespausti į vandenį, kad nelektytų ateityje jam pačiam į gerti, kai ateis eilė ir jam įsikiuotų į tą "karštinę" žiūrovų grupę"... pridėtu prieraišą: į tą vandenį ne tik nespaudau, bet jį kelintus metus su pasigardžiuoju geriu. Ir jeigu gyvenčiau Chicagoje, būčiau prisipažinęs dr. Jonui Adomavi-

Jeigu iš pirmo bandymo negali išvilioti St. Bernardo šunies patogaus automobilio, tai reikia panaudoti raumenis. Panašiai pasielgė ir Floridos, Floral City 11 metų John Swett, kada tingi kalė Lola nenorėjo pasijudinti iš šilto ir patogios viešos automobilio užpakalinėje sėdynėje. Jam pavyko kalė iš automobilio vis dėlto išprašyti.

Encyclopedia Britanica aiškinasi

Lietuvių, latvių ir estų reakcija į "Encyclopedia Britannica" neteisingai nušveičiančius istorinius faktus, liečiančius Sovietų Rusijos okupuotą Baltijos kraštą, rado palankų atgarsį amerikiečių spaudoje. Matyti, baltų reakcijos dėka tapo smarkiai užminta ant enciklopedijos redaktoriaus kelnų taip, jog vyriausios redaktorių tarybos pirmininkas Mortimer J. Alder rado reikalo aiškintis viešai spaudoje. ("Sun-Times", 1975. 10. 12 d.). Anksčiau tuo reikalu jisai visiskai nesileido į jokias kalbas.

Mr. Alder aiškina, jog straipsniai, liečiantys Baltijos valstybes, nėra sovietų rašyti, bet vieno Vakarų Vokietijos istoriko ir taipgi Vakarų Amerikos universiteto profesorių. Besiaiškindamas direktorių vienok prisipažįsta, kad straipsniai apie geografią, ekonomiką ir kultūrą 15-kos okupuotų kraštų rašyti yra sovietų geografo ir ekonomistų, kurie buvo parinkti iš sąrašo, pateikto Sovietų Rusijos žinių agentūros "Novosti". Pasak direktoriaus Alder, agentūra "Novosti" turinti pulkią ateiti.

Atrodo, kad bendras Baltų memorandumas — raštas išsiuntinėtis visoms pasaulio bibliotekoms ir universitetams, prašant nepirkti Encyclopedia

čią priimti mane į jo įsteigtą seneliams — "Lietuvio Sodybą" ir būčiau uoliausiu aktorium Alfai Brinkos ir jo grupės ("gengės") toje Sodyboje gyvenantiems rengiamų dramos vaidinimų žiūrovu.

Panelė "Teatromano" advokatė, sakosi neprieštaraujanti režisieriui J. Jurašui atsikviesti, tik jai sunku įtikinti, kad Jurašui atsikviesti komitetui rūpėtų pastovaus teatro įkūrimas ir jo ateitis, nes kodėl niekas iš tų žmonių nesistengė išlaikyti praeities dramos sambūrių ir leido jiems susilikviduoti? Man rodos, kad tam komitetui rūpi tik tai sensacinga naujo žmogaus atsiradimo pasipūnigauti ir pasigarsinti".

Į tą kaltinimą komitetui, klausiu panelę Kemežaitę: "kuo remdamosi, Gerbiamopai, kaltinate tą komitetą, kuriame Jūs paties pasisakymu, tėra tik trys aktoriai profesionalai, ... kad jie nesistengė išlaikyti praeities dramos sambūrių"? Ar jie galėjo kaip "supermanai", skraidyti po visą Ameriką ir daboti, kad ne vien Chicagoje, bet ir kitur dramos mėnas klestėtų? Ir kuo remiantis galima kaltinti tą komitetą, jóg jis vien "pasipūnigauti ir pasigarsinti" rūpinasi? Čia, Gerbiamopai, man iškyla vaizdas Liucipieriaus, kuris, savo įsivaizduotoje didybėje apsvaigęs, "kaišioja kėlus į sceninių sambūrių ratus ir juos griau-na".

1975. IX. 28. (Pabaiga)

Venecuela suvalstybina alyvos pramonę

Užsienio alyvos kompanijos skaito, jog jos yra investavusios Venecueloje į alyvos pramonę iki 5 milijonų dolerių. Tačiau Venecuelos vyriausybė, nutarusi suvalstybinti alyvos pramonę, tepasiūlė kompanijoms išperkamojo mokesčio tik 1 milijoną dol. Alyvos kompanijos turi laiko 15 dienų apsispręsti, ar jos sutinka su ta kaina. Nustatyta vieno bilijono suma bus išmokėta valdžios bonais laike 10 metų.

Venecuelos alyvos pramonėje yra įsivėlusios net 29 JAV ir užsienio kompanijos. Venecuela ištraukia iš žemės 2,4 milijonus statinių alyvos ir toje srityje įėjai užima trečią vietą pasaulyje. Venecuelos žemės alyva nėra geriausia, kadangi jos alyva turi savyje nemažą kiekį sieros, kuri sunkiai duodasi išskirtiama.

Venecueloje biznis bujoja

Venecuela turi savo ntosavos alyvos pakankamai ir todėl joje gazolinas, palyginti, yra pigus: galionas paprasto Benzino kaštuoja 15 centų, o geres-

nio, taip vadinamo oktaninio, — 34 cent. galionas. Tačiau venecueliečiai turi bėdą su auto mašinomis: kartais trūksta reikiamų dalių, aukštos kainos ir, svarbiausia, turi laukti užsakymų eilėje net metus, kad galėtų gauti pageldaujamą mašiną nusipirkti. Pavyzdžiui, populiari ir geriausiai parduodama mašina General Motors kompanijos yra "Nova". Jos kaina siekia 4,730 dol. Auto mašinų pareikalavimas yra toks didelis, jog virsija perėtų metų pardavimą 30%.

Venecueloje užsienio firmos, kaip General Motors, Mercedes-Benz, Italijos Fiat, Prancūzijos Renault, Vakarų Vokietijos Volkswagens montuoja mašinas pačioje Venecueloje ir joms dalis, įstatymui reikalaujant, taiggi gamina vietoje. Praeitais 1975 m. auto mašinų Venecueloje buvo pagaminta išviso 70,848, t. y. 25% daugiau negu praėjusiais metais. V. P.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYK DEMOKRATINI
TENKAST "NAUJENAS"

"NEPRIKLUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui
7722 George St.
La Salle, PQ., Montreal 690,
Canada
tik už \$5.00 metams!
(Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prasome iškirpti ir prisiusti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.
(Pavardė ir vardas)
(Tikslus adresas)

GEROS DOVANOS
KIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJENOSE"
SU DIDELIEMIS NUOLAIDOMIS:
Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išspūdziai. Dabar tik \$2.00.
Galima taip pat užsisakyti paštu, atsiuntus čekį arba money-order.
NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Biečinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl. \$6.00.
K. Biečinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl. \$4.00.
Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas, Gražiai viršeliais, 336 psl. Kaina \$8.00. Minkštais virš. \$5.00.
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais \$2.00.
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl. \$5.50.
Kipras Biečinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais \$5.00.
Juozas Liudžius, RASTAI, 250 psl. \$3.00.
P. Liudžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00.
Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00.
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00.
Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtą knygą galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapočinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai aplėdiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapočinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tase. Tai yra Amerikoje beiskuriantio ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuparis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išspūdziai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELŽINES UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna intrižo ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos perasytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJOŠ SUKAKTIES PARAŠTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gauhami

NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėjant čekį ar piniginę perlaide.

What if we told you
to cough up \$18.75
or else?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds. First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck. They do pay off, however. Economically, it's a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds. But there are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish. There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds. It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate getting. If you happen to be one of these Americans who think there's something in this country of ours, why not buy into it. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

PETR. TARULIS

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS

Jo gimimo 100 metų jubiliejui. Biografijos duomenys.
Jo kūrybos momentų apybraižos.

(Tęsinys)

Bet priešvestuvinės Čiurlionio bėdos tuo nesibaigė. Jam reikėjo gauti indultą. O tokia operacija Čiurlioniui pasirodė taip sunki, komplikuoti, kad jis viename laiške tiesiog sako: — „Ak! Tik su tuo indultu ar indeksu — tai baisu. Verčiau dešimtis sonatų nutapyti!“

Praktika parodė, kad tokius reikalus atlikti Čiurlionio charakteriui buvo gana varginga. Jam tikrai buvo sunku ir painu įvairiose raštinėse išsiaiškinti, o tuometinės bažnytinė biurokratija neskubėjo jam pagalbėti. Jis apėmė turėti būti keleropai daugiau asmenų, negu faktinai reikėjo, kol pagaliau gavo leidimą be reikalavimų užsakyti susituokti su Sofija Kymantaite.

Pavyzdžių gali būti Čiurlionio dialogas su kažkokiu pralotu:

Norėjau išsirišinti indultą, — sako Čiurlionis.

— Ak, indultą! erai, gerai

mano galečiau. O koks tai turi būti indultas? — klausia pralotas.

— Toks paprastas.

— Indultas tai jau dalykas nepaprastas ir duodamas išimtiniais atvejais — primo: jeigu sutuoktuvės numatomos be užsakų, seondo: jeigu sutuoktuvės numatomos draudžiamu laiku, tertio: jeigu jaunieji yra giminės.

— Aha, tai man reikalingas toks indultas, kad sutuoktuvės galėtų įvykti be užsakų ir Naujųjų Metų dieną.

— O kodėl būtinai Naujųjų Metų dieną ir tai be užsakų?

— Yra daug rimtų priežasčių.

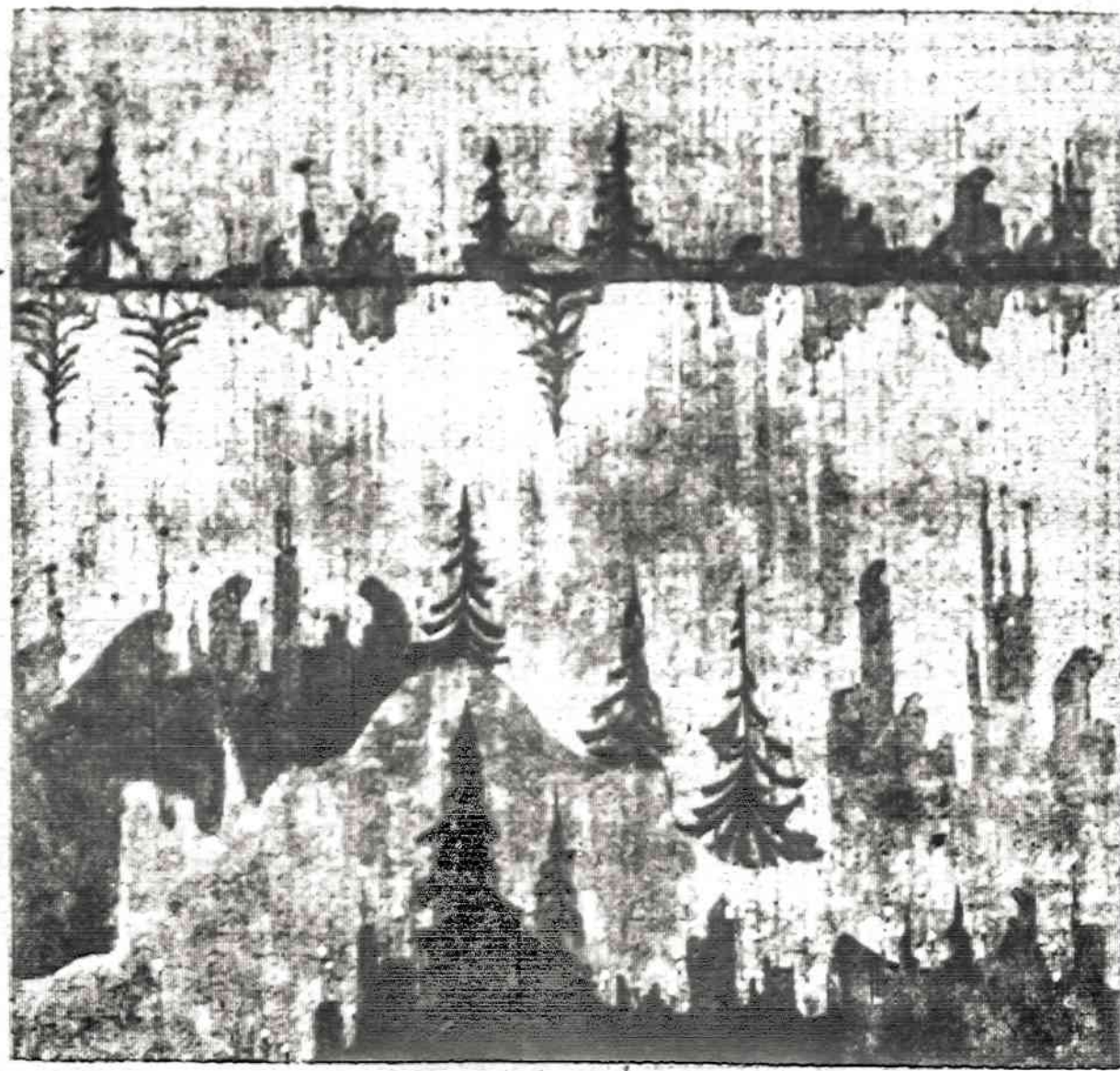
— O būtent

— Ilgai apie tai reikėtų kalbėti...

Pats Čiurlionis nujautė, kad čia būta šiek tiek humoro.

Pagaliau gruodžio 11 d. jis parašė sužadėtinėi: — „Turėjau flirtuoti su pačiu arkivyskupu — na, ir flirto rezultatas sėkmingas, šiandien išsiųsiu indultą, o po kokių penkių dienų jį turėsite Plungėje“.

Gyvenimiškuos reikaluos nepatyręs ir aplamai, kaip sakoma, nepaprastai Konstantinas pagaliau suprato, kad jam neišvengiamai prieš vestuves teks išpažinti atlikti. Pajutęs tam tikrame laipsnyje savęs prievertarimą, Konstantinas pasiskundė tais laikais artimiausiam savo bičiuliui kompozitoriui Česlovui Sasnauskui. Matyt, tikėjosi, kad jis, toks patyręs žmo-

M. K. ČIURLIONIS

PAVASARIO SONATA

gus, pagelbės jam išsisukti iš to padėties. Bet Sasnauskas šio reikalo neėmė taip tragiškai, jis gerai išdėstė nusišypsojo ir lengvai pasiepiamas savo jaunesnį draugą, pasakė:

— Tai dabar ir gana, važiuoji tuoktis pas sužadėtinę dėdę — kleboną, negi ten skandalą kelsi ir būtinai pasirodysi bedieviui...

Bet staiga, be paties Konstantino ypatingų pastangų, visas šis reikalus magišku būdu buvo sušvelnintas. Spėjama, kad Sasnauskas, dvasininkų tarpe turėjęs tiek daug pažinčių, slapta viską pasuko Konstantinui palankia forma.

Pagaliau vargais negalais baigęs šiv bėdą, Čiurlionis dar apie tai pranešė sužadėtinėi:

„Jau viską padariau, net išpažinties buvau — originalu buvo — rūkiau papirosą, gėriau vyną ir išpažinau, tik tyliai — ša!“

Kostiumą „sudurtinį“ turiu — žiedai yra, tik atrodo, kad su painiojau raides — ar SK ant didžiojo, ar ant mažojo? Taip neaiškiai parašė, kad tikrai teks atsiskaityti su Tavim. Palauk tik truputį — o nusivars esu, kaip krokodilas. Jonukas (čia primenamas Jono Zaluskos pažadas tikrai atsiųsti pinigų) valiuos dar neatsiuntė, ir dalykas kliba, bet jau viską sutvarkiau, ir kaip tik kelionei užteks. Stebukliai dėjos — atsimeni, sakiau, kad paskutiniu momentu turi būti gerai. Tiesą sakant, galėtų būti geriau, bet man jau taip ilgu ir liūdna, ir kaip jau man gana to visko... Toks pavargęs esu ir man galvą truputį skauda!

Keistai besikaitaliojančiomis nuotakomis gyveno Čiurlionis savopriestvestuvinėmis savaitėmis. Nors jis turės paprastą dažnai klausinėti „ar nepykti?“, bet šiuo tarpu tos užuominos ypatingai dažnos pasidarė. Galima spėti, kad jis laukė kokių priekaištų. Jis dideliu švelnumu savo laiške kalba apie rengiamą nuotakos drabužį ir sako:

„Žinai, man baisiai patinka rausvos Tavo liemenės. Jos turi būti panašios į rožių lapelius, kurie apgaubia kažką stebuklingą — kaip Tu, mano Tu baltoji Gėlė. Ar pyksti? Matai, kad nepykti visai ir leidi apkabinti per liemenį, priglausti, pasisodinti

ant kelių ir ilgai spausiti, ir į Tavo akis žiūrėti, ir lūpas Tavo bučiuoti, ir baltus dėtus su tokiomis stebuklingomis tauriomis linijomis ir takeliais, kuriais kadaise sapne mano siela vaikščiojo — atsimeni?“

Tik labiausia keista, kad tomis priešvestuvinėmis savaitėmis, jo neapleido nuolatiniai tamsūs nujautimai ir nesuprantama baimė, kuri ir anksčiau jį aplankydavo.

„Tamsu, — rašo jis, — tartum saulė jau būtų nusileidusi, o juk tik 10 valanda ryto“. O gruodžio 5 dieną jis rašo: — „Zose, nepatikėtum, kaip man sunku... Užėjo man šiomis dienomis kažkoks nujautimas — kažkoks apmirimas, kurio niekaip negalėjau įveikti. Šiandien, gavęs Tavo laišką, atgijau, ir vėl šviesu ir vėl žmogus. Tik dar silpnas esu, kaip po sunkios ligos. Ar tai tiesa, kad perdėtai jautrumas ir nebręsa pranašauja neišvengiamą staigią mirtį? O aš taip baisiai trokštu gyventi... Kiekvienas niekas man daro stiprų įspūdį. Sapne mačiau katiną, kuris bėgo tiesiai į mane tartum aklas ir kniaukė bosu, o jo galva buvo aplieta kažkokiais baisiais dažais. Tai buvo taip baisu — nesijauk iš manęs, nes man darosi gėda“.

Beje, reikia dar priminti, kad toksai buvo Čiurlionio fantastiškas nusistatymas, jog sutuoktuvės būtinai turėdinos įvykti per Naujus Metus. Kaa sužadėtinė buvo tik prabėgom užsiminimas, kad reikia galutinai nuspręsti vestuvių datą, jis labai karštai atsiliepė:

„Ką tai reiškia — „nuspręsim galutinai jungtuvų datą“? Argi tai nenutarta? O Naujieji Metai ką jį tai pasakys? Tai jau ne per Naujuosius Metus? Ką Tu šneki? Naujieji Metai ir aš būsim labai nusiminę, jeigu išrinksi kokią kitą datą.“

Kitame laiške jis neužmiršta šios temos: — „Naujieji Metai, Naujas Gyvenimas, Nauja Kalba, Nauji Pasauliai! Zosele Vientele mano, stebuklingesnės dienos neįmanoma išgalvoti, ar ne tiesa?“

Numanu, kad sužadėtinė pasiiskundė Konstantinui, jog jos teta atkalbinėja nuo sutuoktuvų su juo. Jis tuo nesijaudino ir raminačiai atsiliepė: — „Pasakyk tetai, kad be reikalo Tave erzina, — kad tai jau nieko nepadės, ir kad galų gale, nors man truputį gaila, bet vis dėlto jaučiu, kad tai daro iš geros širdies ir iš nebūtino rūpinimosi Tavo ateitimi“.

Patys paskutiniai prieš vestuves Čiurlionio laišukai pasižymi jautrumu, bet ne tokie nervingi, kaip anksčiau. Net patys sunkieji, tie praktiški rūpesčiai jam jau neatrodo tokie baisūs, jis net pasidžiaugia, „kad reikalų tvarkyme dabar jaučiuos kaip delfinas bangose — baisiai maloniai ir be galo laimingas“.

Norėdamas pabrėžti savo nekantrumą, Čiurlionis sako: — „...diena po dienos, valanda po valandos artėja Mūsų Gyvenimas,

mano didi šviesa ir tikra laimė. Išsivaizduoju, kaip aš skaičiuoju verstus, važiuodamas iš Mažeikių...“

Sofija Čiurlionienė apie pačias jų vestuves atsiminimuose rašo: „Dėdė (pralotas) nori kelti iškilmingas vestuves — nenoriu. Kam man reikalinga ta Plungės „ponybė“. Dargi šliubo nesutinku imti Plungėje — prigarmės tiek žmonių jį bažnyčia žiopoti. Ne. Diplomatiškai įtikinu dėdę, kad šliubas įvyktų Šateikiuose. Ten klebonauja kun. Bajorynas, su kuriuo teko susidurti „Vilties“ redakcijoje. Nuvažiuosime ir ten tyliai įvyks jungtuvės. Dėdė sutinka. Konstantinas atsiųs brolių Stasį, atvažiuos mano artimiausia draugė Marinė Strukovska — ir jokių balių. Visas įvyksta, kaip numatyta.“

Jaunavedžiai

J. Čiurlionytė savo atsiminimuose mini Konstantino susižadėjimą Sofijos šeimininkavimu:

„Kai prasidėjo pasakojimai apie Petrapiilį jaunavedžių gyvenimą, Kastukas buvo sužadėtas Sofijos sugebėjimais: ji burtininkė, ji pakelia savo burtininkės lazdele, ir ant stalo atsiranda dieviški patiekalai. Toliau jis pasakojo maždaug taip: „Sėdžiu, tapau, ir staiga mano nosi

pradeda krenti kažkokie dangiški aromatai. Tai iš virtuvės sklinda rožių, lelijų ir razetų kvapai, o primusas skamba kaip isto simfoninė poema“. Žodžiu, pradžia jų vedybinio gyvenimo buvo darni ir maloni. Bet jiems teko pasitenkinti tik menkais ištekiais. Apie jų kuklų gyvenimą viename kambarėlyje atsimena Dobužinskis ir kiti. Bet Čiurlionis, viską pamiršdamas dienų dienas dirbo.

Tuojuo po vestuvių Čiurlioniui atvykus į Petrapiilį, jis pradėjo tapyti vieną stambesnių savo kūrinių — „Rex“. Šis darbas, sudėtinga kompozicija ir gilios meninės idėjos, — Čiurlioniui sunkiai vyko. D. Čiurlionytė-Zubovienė iš savo motinos pasakojimų, atsimena: — „Is pradžių tėvas „Rex“ nutapė žalsvai melsvą. Tėvas dirbo, kaip paprastai, neatsitraukdamas, pervargo, savo darbu buvo nepatenkintas. Sykį įpuolęs į nevilį ir net norėjo pasivaikščioti. Mama pasakojus jam įvairius linksnius dalykus, visai stengėsi pataisyti

jo nuotaiką. Ir jai pavyko — po poros dienų poilsio tėvas vėl atsisisto prie molberto, pertraukė paveikslą nauja šilta rausva spalva ir sausio pabaigoje darbą baigė.“

Sofija Čiurlionienė tuo metu irgi buvo aktyvi literatūros darbe ir spaudoje. Ji parašė „Viltį“ straipsnį „Dailės troškimas žmonių dvasioje (Liuosos mintys) ir pirmu kart pasirašė naują Čiurlionienės pavardę. Bet čia svarbiausia, kad jos „liuosos mintys“ ypatingai radikaliai, persunktos nauja meno dvasia. Tačiau palygindami anais laikais pasirodžiusius paties Čiurlionio meno reikalais pasakymus, galime spręsti, jog Sofijos nusistatymai tais pačiais klausimais buvo nemenkoje jos vyro įtakoje. Ypatingai tai ryšku, sakysim, tokia subrendusio meno žinovo pasakyme:

„Dailė negali sekti to, kas yra — turi gaminti naujas vertybes, negali eiti paskui tai, kas yra — turi eiti neišmintais takais, negali būti baili, atsargi, negali būti kaipo žvakelė užkampy, bet turi būti kaipo saulė, kuri atneša naują šviesą“. (b. d.)

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai, Abu tomų minkštose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

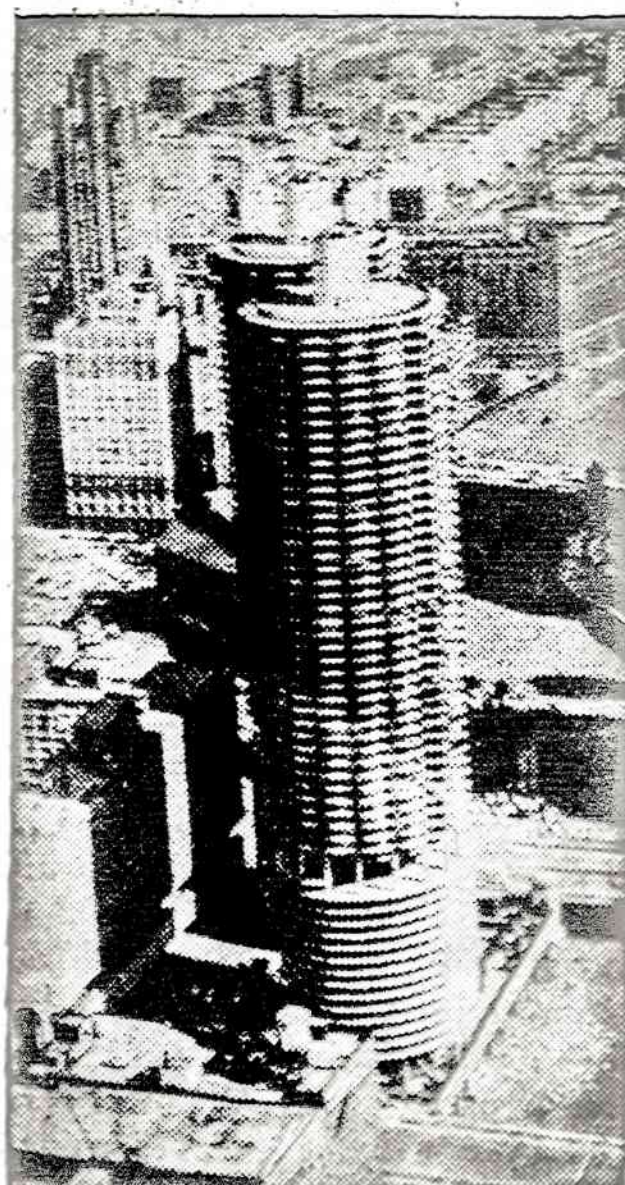
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasikviti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasikviti gražių istorijų. Naujai atvykę lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasisveikinti su pirkto Antano Rūko parašytu VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMU — Dėdės Šerno gyvenimo bruožais. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTONO RŪKO lengvas, vaizdas, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai, Išeido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Ištaigos pietuose kiamas automobiliams pastatyti.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitosose JAV vietose:	
metams	\$36.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Petro Šilo laiškas Draugo redaktoriui

Florida je gyvenantis visuomenininkas Petras Šilas atsiuntė Naujienoms laiškutį. Draugo redaktoriui pasiūstą laišką ir prašo jį atspausdinti Naujienose. Laiškas yra visuomeninio pobūdžio ir visiems Lietuvos laisvės reikalais besirūpinantiems žmonėms jis bus įdomus.

Štai abu laiškai:

Gerb. Naujienų Redaktoriau,

pantas negalėjo daryti prieš Helsinkio deklaraciją ir nurodęs ką jam leido daryti ta nelemtoji Helsinkio deklaracija, tai būtų matyti, kad jis bando nustatyti faktus. Mes visi žinome, kad okupacinės karo jėgos ir jų pirmesta lietuviams valdžia Lietuvoje darė, ką tikta norėjo: be teismo šaudė, į kalėjimus kišo, į Sibirą ir kitas šiaurės Rusijos sritis siuntė lietuvius; atėmė jų žemę ir kitą turtą be jokio atlyginimo; Lietuvos ūkininkų žemes atidavė kolchozų ponams rusams; pagrobė lietuvių įsteigtas spaustuves, pasodino laikraščių priešakin Maskvai ištikimus agentus, kurie džiaugiasi kiekvienu propagandistų paskelbtu "laimėjimu". Mes taip pat visi žinome, kad Kviklys šia propagandine medžiaga naudoja ir į kiekvieną naują savo žingsnį remia, jei ne paties Brežnevo, tai jau V. Kuznecovo paskelbtais pareiškimais. Mes taip pat žinome, kad jis tą džiaugsmą bando pristiekti kitiems, kurie niekad komunistų laimėjimais, kad ir propagandiniais, nesidžiaugė.

Jeigu Kviklys turi Helsinkio deklaraciją, tai jis labai gerai žino, kad toje deklaracijoje Lietuvos vardas nepaminėtas. Nepaminėti ir kiti rusų pavergti Rytų Europos kraštai. Kviklys taip pat turėtų žinoti, kodėl Lietuvos ir kitų pavergtų valstybių vardai toje deklaracijoje visai nepaminėti. Jis privalo žinoti, kad Amerikos Lietuvių Taryba dar praeitais metais prašė prezidentą ir kitus atsakingus administracijos atstovus, kad ruošiamame saugumo ir bendradarbiavimo susitarime nebūtų pažėsti pavergtos Lietuvos reikalai. Kviklys taip pat žino, kad prezidentas Fordas prižadėjo Amerikos lietuviams ruošiamame dokumente neliesti Lietuvos teisių.

Lietuviams džiugu, kad prezidentas savo žodį tesėjo. Jis ne tik pasitarimus vedusiems pareigūnams įsakė tame susitarime visai neliesti pavergtos Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių, bet ir pats prieš išvažiuodamas į Helsinkį pasikvietė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką Dr. Kazį Bobelį ir Alto valdybos narį, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje prezidentą Povilą P. Dargį, ir jiems patvirtino, kad Helsinkyje Lietuvos teisės nebus pažeistos. Tą savo pažadą prezidentas išpildė. Dokumente apie Lietuvą, nekalbama, tai kaip Kviklys galėjo tvirtinti, kad Helsinkyje Lietuva buvo parduota?

Jeigu prezidentas ne tik didžiausių Amerikos lietuvių organizacijų atstovams pareiškė, kad aneksija nebus pripažinta, tai kaip marijonų organo redaktorių Kviklys gali tvirtinti, kad prezidentas Fordas "garantavo dabartines Sovietų Sąjungos sienas" ir leido "okupantui daryti tai, ką jis nori"? Mes manome, kad Kviklys, jau įpūtęs daug miglų marijonams, bando tas miglas pūsti ir lietuviams katalikams, vis dar tebeskaitantiems marijonų organą.

Kviklys užmiršta, kad marijonų tarpe yra amerikiečių, kurie netiki jo tvirtinimu, kad krašto prezidentas viena sakytų, o visai ką kitą darytų. Amerikos lietuvių dauguma tuo netiki, nors Kviklys pakartotinai tai tvirtintų. Akligatvin nuavairavusio Kviklio pozicija miglota, bet Amerikos lietuvių miglotomis pozicijomis jis neįtikins.

Nor. kita proga (1975. 8. 27) man rašydamas Draugo vyr. red. P. Garšva mane užtikrino, kad kurio nors gyvu klausimu, nors ir skirtingą nuomonę reiškiant, su dėkingumu mano laišką Drauge atspausdintų, bet pridėdamąjį (Draugui pasiūstą š. m. rugs. 19 d.) dar iki šiol nepatalpino. Todėl maloniai prašau jo nuorašą atspausdinti Naujienose.

Su pagarba

P. Šilas

1975 m. Spalio 11 d.

LAIŠKAS DRAUGUI

Jūsų redakciniam straipsnyje — *Autoriteto išlaikymas* — š. m. rugsėjo 13 d. Pr. Gr. ne-nuosekliai blaškydamasis tarp policijos, vado ir visuomenės: Sakyčiau tarp autoriteto ir režimo ir laisvu demokratiniu apsisprendimu rinktis organizacijos, miglomis pridengdama nori nukreipti visuomenę nuo ALTos rėmimo. Ypač menkindamas ALTos pirmininką, nors esminiai minėtų straipsnių lyg ir užsimota autoriteto iškelimas ir net stiprinimas.

Beieškodamas "moralinio autoriteto" suranda netikrų vadovų, jų laikinus žybtelėjimus, net, bendrai imant, klystančius, kurių klaidomis net priešas pasinaudoja. Dargi: "... išnaudoja progą pakirsti vadovų ir vadovaujančių organizacijų veiklą..." Ir toliau lengvabūdiškai teigia, kad tokių: "Netikrų vadovų ir aukštumų kėlimo burbulas griauja pasitikėjimą ir autoritetą visų vadovybių, ypač kai kokie vadovai iš reklaminių lapelių aiškina savo veiklos siekimus ir apgaudinėja visuomenę klaidingais komentarais". Jei Pr. Gr. būtų buvęs korektiškas, būtų ne tik nurodęs tuos, "apgaudinėjančius komentarus", bet ir juos pagrįstai atėmęs.

Pr. Gr. straipsnio nenuseklumą ir nepagrįstą tendenciją ryškina, reikia priminti, kad besitarinant Helsinkio konferencijai ALTos rūpesčiu, jos pirmininkas, atsipalaidavęs nuo dublikatų, atliko mums nepaprastai reikšmingus žygius — darbus:

— Vasario 27 d. susitikimas su prez. Fordu buvo pagrindinis įvykis, tvirtai išjudinęs Baltijos valstybių šolaikines padėties rūpestį.

— Priėmimo prez. Fordo patvirtinimas, kad JAV politika Baltijos kraštų okupacijos nepripažinime nėra pasikeitusi, o iš Valstybės D-to darytos klūtys sukėlė rūpestį.

— Paskatino griežtius priemonių, kad valdžioje esantis ir keliantis rūpestį dvilypumas,

būtų iškeltas plačiojo spaudoje, tam surastas ir prikalbintas iškilus žurnalistas Bill Anderson.

— Ir to pasėkoj išvystyta laiškais stipri akcija, kuri į Baltijos kraštų reikalus atkreipė visuotinę dėmesį.

— Ir prez. Fordas rado reikalingu posikviesti liepos 25 d. Baltijos Tautų atstovus pakartojimui, kad ir po Helsinkio konferencijos okupacijos nepripažinimo politika nepasikeis.

— Prezidentas buvo įrašęs į savo pasakysimą kalbą Helsinkyje, kad JAV niekada nepripažino Baltijos valstybių užgrobito teisėtu veiksmu ir to nedaro šioj konferencijoj ir JAV remia laisvės siekimus Rytų Europos valstybių taikiu būdu. Bet konferencijoj tai nebuvo pareikšta.

— Šis išleidimas minėto teksto iš kalbos ir buvo audringų priekaištų sukėlėjų, kurie nuskambėjo ir tebeskamba ne tik JAV, bet ir plačiai pasaulio spaudoj.

— Prie dabartinės padėties šis prez. Fordo pasielgimas yra, kad ir kaip paradoksiškai skamba, daug prisidėjęs prie Baltijos kraštų bylos garsinimo.

Ar Pr. Gr. turėjo geresnį būdą Baltijos tautų interesų gyny- me Helsinkio konferencijoj?!

Jei ne, tai, ar nereikėjo Pr. Gr. šią Dr. K. Bobelio veiklą išryškinti ir tuo pačiu sustiprinti jo autoritetą?!

P. Šilas

Tėsia derybas su rusais dėl jāvų

MASKVA, Rusija. — Charles A. Robinson išvyko į Washingtoną, nepadaręs jokio pareiškimo spaudai. Vieni mano, kad derybos ilgamečiai sutarčiai pasirašyti yra nutrauktos, tuo tarpu gerai informuoti ambasados pareigūnai mano, kad pasitarimai tęsiasi.

Prieš porą savaitių buvo pakeičtas pasiūlymas, kad amerikiečiai mainais pirktų aliejų iš Sovietų Sąjungos, bet sovietų valdžia už aliejų nori gauti arabiškas kainas. Kitiems rusai pardavinėja aliejų žymiai pigiau, o iš amerikiečių nori nulupti brangiau.

Iš rusiško aliejaus prekybos vargu kas išeis, nes rusai labai mažai to aliejaus gali parduoti. Jeigu jie negali parduoti amerikiečiams tokiais kainomis, kokiomis parduoda lenkams ir rytų vokiečiams, tai dėl aliejaus neverta su rusais prasidėti.

Principe sovietų valdžia sutinka pasirašyti penkių metų sutar-

CHICAGOJE PARDUODAMA SODYBOS PO 1 DOLERĮ

HUD (Housing and Urban Development Department) pranešė, kad 22 JAV miestuose greitai laiku bus parduodamos po 1 dolerį nugyventos ir apieistos sodybos (homesteads), bet pirkėjas turi prižadėti padaryti reikalingą remontą ir pasizadėti tokioje sodyboje išgyventi nemažiau kaip 3 metus. Bet remontas gali kainuoti iki \$8,000 ir 10,000 dolerių. Chicagoje — Austin ir Roseland apylinkėse tokių namų sodybų parduoda nuo 35 iki 40. Per visas JAV-bes valdžios nuosavybėje yra apie 66,000 tokių namų — nuo vienos iki keturių šeimų. Chicagoje HUD komisinerius Larsen pasakė, kad miestai, kur tokius namus pati valdžia bus pataisiusi, pirkimo kaina bus daugiau kaip vienas doleris. Šalia Chicago minimi Gary ir Rockford miestai, kur ieškomi tokiems namams pirkėjai.

A. VILAINIS - ŠIDLAUSKAS

O KAS TU?...

26

Ir jei jo amžius nebūtų toks ribotas, galima pilnai prileisti, kad tada jam ir pati ta didingoji visata pasidarytų, lyg pasiklaidžiojimas miškuose. Bet žmogus gali ir dau daugiau. Jis savo proto gali pagalba gali skaldyti atomus, kurie skildami masiškai, galėtų sunaikinti pačią žmonių ir visą gyvūniją. Jis yra tarsi įžengęs į tokį galimybių vieškelį, kad, laikui bėgant, žmogus bus savo proto galiomis pajėgus ir pačią žemę išstumti iš jos orbitos ar sukelti tokią eksploziją, kuri ją galėtų paversti pelekais arba ją grąžinti į josios susikūrimo chaotiškąjį pirmąjį stovį. Baisu jam atrodė apie tai mąstyti, bet laiko perspektyvoje viskas galėtų įvykti.

Lyg nenoromis mokytojas Pitt Penn ėmė mąstyti, kaip tas savęs žinojimas "kad esu" turėjo lemiamą poveikį ir į patį jo asusiformavimą ir pačios žmogaus asmenybės. Viso to pasėkoje radosi tarsi konfliktas tarp jo dvasinės būties ir gamtinės prigimties, lyg dviejų linijų susikirtimas. Todėl pas žmogų atsirado nemarumo troškimas, ir toks didelis, tarsi būtų persunkęs jo gamtinės ir dvasinės jungties asmenybę. Pitt Penn manė, kad tai dėlto atsirado jau net primityviose tautos religijos. Norėdamas žmogus tą amžinumo nemarumo

geismą patenkinti, kurio žemėje įkūnyti negalėjo, perkėlė jį į pomirtinį gyvenimą ir tas tikėjimas religijose užėmė, galima sakyti centrinę vietą. Jis uždėjo lyg kokį antspaudą ir visam žmogaus gyvenimui. Tik to poveikio dėka žmogus ir savo kūryboje ieško būdų tą nemarumą apreikšti. Jam rodėsi, kad tai ryškiai atsispindi didelės meninės vertės vaikaluose, paveikluose — pastatuose ir kitose žmogaus darbų apraiškose. Keista jam rodėsi, kad to nemirtingumo geismo yra apstėti lygiai ir tie, kurie netiki į pomirtinį ir antgamtinį pasaulį. Tai jie bent savo darbais ir kūryba nepaprastai rūpinasi kaip nors išlikti nemarus istoriniai asmenys.

Paskui vis giliau grimsdamas į tuos klausimus, jis ėmė net jaudintis. Vėl prieš akis atstojė, tarsi kokias baisesi smėklas — mirtis. Negalėjo susigvyventi su tā mintimi, kad jis daugiau po jos nebeegzistuos. Nebūtis, kaip kokias amžinos tylos tamsa į tragiškai baugino. Buvo taip slogu, lyg jis su kuo sunkiai grumtųsi ir kovotų. Tada jis pats save klausė, ar ši kova yra pačio su savimi, ar tai tik grumtynės moksliniu terminu tariant, su tuo nieku.

Argi ir ten slėptųsi kažkokia paslaptiną jėgą. Ir kodėl jis, rodos, jaučia jėgų išsekimą, ir jo valia jau nebeįstengia tam visam pasipriešinti. Tarsi kažkas būtų įsibrovęs į jo vidų, ir jis nebeįstengia apginti nė savo įsitikinimų. Ima keistai jaustis, lyg jis būtų kažkieno perbloktas ir nu-

galėtas. Jam pradeda darytis taip bloga, tarsi pristigtų ir pačio oro kambaryje. Galvomas prasidaryti langas jis vėl pasiklausė, ar kartais nesigirdi to žingsnių aidą, kurie jį buvo lydėję iki jo namų slenksčio. Gatvėje buvo tylu, ir niekas sunkiai nealsavo šalia jo. Pravėrė langą, įtraukė galvinančio oro į plaučius ir pasirėmė ant palangės.

Prieš akis atsivėrė plati miesto panorama. Jo akių žvilgsnis negalėjo aprepti išsitiesusių miesto gatvių ir šalimais jų išsiriakavusių namų pastatų. Pro juos vienur kitur buvo prasitępus vienas kitas bažnyčios bokštas. Tarp tų gatvių namų matėsi įsiterpę tamsiai dunksa miesto parkai. Ties šaligatviais stovėjo vis dar naktinės rimtyje sustingę nejudę medžiai.

Paskui jo žvilgsnis nukrypo į mėlyną danguje mirgančias žvaigždes... Jam širdyje kilo kažkoks malonus, jautus ir kartu nuostabus jausmas. Prisiminė vėl pasaulio susikūrimo teoriją ir jis susimąstė.

— Visai patikima teorija, jog vyko toks pasaulio vystymosi procesas. Bet iš kur toje neaprepiamoje erdvėje atsirado pirmoji dulkė? Pagalios ji, būdama negyva, negalėjo dauginis, kaip blusos. Juk medžiaga, kuri gali keistis, priimti įvairių formų pavidalą ir kilminių pasikeitimą, pati savaime negali atsirasti, augti, dauginis, kaip tai esti gyvuose organizmuose. Be to, ir tas pats toks tikslingumas erdvėje ir gamtoje ar gali susiklostyti nepapras-

tu atsitiktinumu? Tad turėjo būti pirmoji priežastis, visa apimanti savo išmintimi, davusi pagrindines linijas pačiam procesui vystytis. Kas toji priežastis?... Argi toji priežastis, kaip religija tvirtina, nebuvo ir nėra Dievas, taręs savo lemtingąjį žodį?...

IV

Po praūžusios audros per Čikagą, sekanči diena vėl buvo giedri, saulėta ir šilta. Dar prieš vidurdienį Jono Kannės smuklėje jau buvo visa "svita" susirinkusi. Taip jis vadindavo nuolatinius smuklės lankytojus. Jie, kaip ir senovės karaliaus dvare, turėjo visi titulus, bet jokių pareigų nėjo, išskyrus gal tą kasdieninį alaus ar degtinės išsigėrimą, ko negalima laikyti pareiga, patarnavimu, už kurią, ne tik nieko negaudavo, bet patys smuklininkui pinigų mokedavo. Apibūdinimas gal nebuvo visai tikslus, bet jie visi buvo savo būdu, išvaizda gana išsiskirę ir sudarę, jei taip galima išsireikšti, puikų smuklės dvare ansamblį, nors, žinoma, jie niekuomet nedainuodavo. Dainą smuklėje buvo galima išgirsti tik savaitgaliais, kai darbininkai, gavę uždarbį, gausiai užplūsdavo smuklę ir betuštindami savo kišenes neretai atveju pradėdavo prikimusiais balsais traukti liaudies dainas.

Kai šią dieną Jono Kannės smuklėje buvęs įvykis pakreipė jo gyvenimo kelią kita vaga, ir nors jo liudininkai kitaip aiš-

kino, dera žodis vienas ar kitas ar kitas ir apie juos pasakyti. Koks ten bebūtų dvaras be gudraus, išmintingo juokdario. Toks Jono Kannės smuklės dvare juokdarys buvo Petras Krūmvaltis. Jis ir savo išvaizda tiko šioms pareigoms. Buvo labai mažo ūgio, didelė galva, ilga nosim, nuplikusiu pakaušiu ir, be to,ėjo šlubuodamas, vilkdamas kairiąją koją. Jis buvo emigrantas iš Europos, atvažiavęs tiesiai pro New Yorką į Čikagą, daugiau kur nebekėlęs nė kojos, bet jis viską žinojo ir galėjo papasakoti labai juokingų dalykų. Jo juokai — pasakojimai nebuvo užgaulūs kitų atveju, nebuvo nepadorūs, dažnai dar jį patį vaizduoja juokingoje pozijoje, bet rodą jį buvus gudrų, tvarkant savo gyvenimą. Kai jam kada jų pritrūkdavo, jis tuos savo pasakojimus pradėdavo iš naujo. Labiausiai mėgdavo pasakoti, kaip jam būnant nuosavybių pardavėju, sekėsi pardavinėti sklypus ir namus. Taip kartą besikuriantio miesto pietinėje dalyje jis gavęs parduoti vieną gatvės kampinį sklypą, kurį buvo užgules didžiulis akmuo, ir niekas nemorėjo jo įsigyti. Daug kas bandė jį parduoti, tačiau niekas nesugebėjo, bet kai paėmė jis, tai ir savaitę nepaėjus, sklypas jau parduotas ir tai su daugiau kaip šimtu procentu uždarbio. Pažodžiui papasakodavo, ir kaip tas pardavimas jam dėl gudrumo pavyko.

(Bus daugiau)

TELEF. PR. 8-3223

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2838 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fax Valley Medical Center
540 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELOIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Offices: HEMLOCK 4-5849
Resid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5 val.
ir šeštadienis tik susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius.
1938 S. Main St., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kvi. antradienis, ketvirtadienis 8-3 val.
Tel. 362-2727 arba 362-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2672
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

OFISO TEL.: ME 4-1818
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 8 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Triedieniai uždaryti.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2818 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrinai akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2404 WEST 63rd STREET
Val. antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
OFISAI: 2852 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 8-8 val. vak. Šeštadienį
nuo 9-12 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumsonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 4-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefon. GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezės, Med. Bandai.
Speciali pagalba kėlimams
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 8-11 ir 6-8. Šeštadienis 9-11.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: P. Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHEN YOU BANK OR WORK

Detroito naujienos

Oficialus Detroito
žurnalistų pokalbis

Šaulių stovykloje "Pilenuse" spalio 4 d. (šeštadienį), esant gražiam orui, po atviru dangumi susirinko pokalbiui žurnalistai su stovyklos pirmininku inž. Alfa Šukiu. Pokalbį pradėjo žurnalistų pirm. "Draugo" atstovas Vladas Selenis. Perstātė spaudos atstovus: "Dirvos" Antaną Grinių, "Naujienu" Antaną Sukauską ir AB Radijo Klubo redaktorių ir pranešėją Stasį Garliauską. Pakvietė "Svyturio" kuopos pirm. inž. Alfą Šukį padaryti pranešimą apie stovykloje nuveiktus darbus ir numatytus planus tolimesniems darbams vykdyti. A. Šukys padėkojo žurnalistams už suruoštą pokalbį, pasidžiaugė turįs darbš-

čią valdybą, kurią čia ir pristatė — pats save, pirmą vicepirm. Antaną Sukauską, antrą vicepirm. Romą Macionį, sekret. Petrą Bitlerį, išdėtininką Vincą Rinkėvičių, šaudymo vadovą Julijų Rimkūną, "Pilenų" stovyklos statybos vadovą Antaną Šiurkų, jaunimo vadovą Klemensą Urbšaitį, moterų sekcijos vadovę ir kultūros reikalams Angėlę Šukienę, pavaduotoją Ceciliją Balsienę, parengimo vadovą Juožą Kinčią, "Pilenų" komendantą Stepą Lungį, pavaduotojus Vincą Atkočiūną, Petrą Bukšnį ir kuopos kapelioną kun. Kazimierą Simaitį.

Pirm. A. Šukys savo trumpoje apžvalgoje pabrėžė, kad prieš dvidešimtmetį J. A. Valstybėse ir Kanadoje buvo atkurta Lietuvos šaulių S-ga Tremtyje. Pirmoji šaulių kuopa įsisteigė Toronte, vėliau Čikagoje. Pagaliau 1958 m. gruodžio mėn. buvo įsteigta ir Detroito St. Butkaus kp. Praslinkus dešimtmečiui nuo šaulių S-gos atkūrimo, 1967 m. sausio 15 d. Detroito įsisteigė "Svyturio" jūros šaulių kp. "Svyturio" kp. smarkiai augo. Pirmaisiais metais paugo arti dviejų šimtų narių. Prieš tris metus, 1972 m. rugpjūčio mėn. 25 d. "Svyturio" kuopa įsigijo 8 akrų žemės sklypą prie Manchesterio miestelio šalia Austin kelio. Buvo paruošti planai įrengti čia kuopos stovyklą "Pilenai". Dėl kalnuotos vietos išlyginimo teko išleisti daug pinigų. Žemės kasimo ir lyginimo darbai pareikalavo virš 12,000 dolerių. Dabar jau įrengta patogų valgyklą, virtuvę, sanitariniai patogumai, artozinis šulyns ir dirbtinis ežerėlis — maudyklė. Ežerėlio pagerinimui išleista apie 3,500 dolerių, neskaitant daug darbo valandų idėtų kuopos šaulių talkininkų.

I "Pilenų" stovyklą jau yra sudėta virš 24,000 dolerių. Numaityta artimoje ateityje įrengti sporto aikštė ir pastatyti žuviesiems dėl Lietuvos laisvės paminklą, tris stiebus vėliavoms — lietuviškai, amerikoniškai ir kuopos. Aukos renkamos daugiausia iš dosnių kuopos narių. Iš šimtas dešimt kuopos narių, aukojusių stovyklai, surinkta virš 22,500 dolerių. Aukos įvairios — nuo 5 dol. iki kelių tūkstančių. Turima ir darbščių talkininkų: A. Šiurkus, V. Rinkėvičius, J. Rimkūnas, St. Lungys, V. Atkočiūnas, P. Bukšnys, moterų sekcijos vadovė A. Šukienė, E. Lungienė, A. Bukšnienė, G. Rimkūnienė, A. Telčiūnienė ir kt. Beabejo, visus darbus koordinuoja ir fiziniu darbu prisideda pirm. A. Šukys. Aukų rinkėjai: A. Šukienė, C. Balsienė, S. Lungys, V. Rinkėvičius, J. Kinčius ir kiti. Stambesni aukotojai: M. Vitkus, J. Kinčius, K. Urbšaitis, V. Rinkėvičius, A. Šukys ir kiti. Dvidešimt septyni aukotojai suaukojo 17,000 dolerių, kiti 30 šimtinių 3,000 dolerių. Likusieji 55 aukotojai suaukojo 2,000 dol.

Kultūrinė veikla

"Svyturio" kp. sekcijos vadovė A. Šukienė su kitomis moterimis kas mėnuo ruošia tradicinę kūčias. Šiais metais buvo suruošti pirmos pagalbos kursai, gavo pažymėjimus 38 kursantai. Moterys šaulės, Kapų puošimo dieną aplanko mirusiųjų kapus ir uždegė žvakutes. Lankė ligoninę ir namuose sergančius. Šiais metais dar numatoma suruošti mezgimo kursą. Ruošiami parengimai. Lapkričio 28 d. ruošiamas parengimas, yra pakviesta iš Toronto vaidintojų trupė "Aitvaras". Vasario 16 minėjime, Tautos šventėje, kariuomenės minėjime ir kitose minėjimuose, visada šauliai dalyvauja organizuotai. Rėmė aukomis radijo valandėles, spaudą bei kitas institucijas. Kuopos pirm. A. Šukys veiklus ne tik "Svyturio" kuopoje. Jis yra Liet. Inžinierių Sąjungos pirmininkas,

šaulių Sąjungos vykdomasis vicepirm.

Šiais metais numatoma suruošti didžiulę medelių sodinimo tatką, spalio 18 d. sėjama žolė. Ruošiami šaudymo pratimai. Žiemos metu nuo kalno su pašliuzėmis bei su rogutėmis vyks slidinėjimai. Jei ežerėlis užšals bus galima pačiužinėti ir su pačiužėmis. Žodžiu, apart vasaros pramogų bus pramogų ir žiemos metu. Nors šaudyklė laikinai sustabdyta, bet tikimasi greitai laiku leidimą gauti. Ateinantį pavasarį užplanuota įruošti sporto aikštę ir ant kalno pavilonėlis.

Kaip matome iš pirm. A. Šukio pranešimo jau atlikta daug darbų, bet dar daugiau reikės atlikti. Tam dar trūksta daug lėšų, kas galite šauliai ir ne šauliai prašomi, prie to gražaus ir kilnaus darbo pagal savo išgalę prisidėti.

Žiburio Lituanistinės mokyklos koncertas-balius

Koncertas-balius su menine programa įvyks lapkričio 8 d. 7 val. vak. Kultūriniam centre 9 Myle. Meninę programą atliks solistė Anyta Pakalniškytė iš Hamiltono. Apie solistę A. Pakalniškytę parašysiu plačiau sekančią savaitę. Koncertą-balių ruošia Lituanistinės mokyklos tėvų komitetas, tikslu paremti šeštadieninę mokyklą. Visiems mums žinoma, kad šeštadieninė mokykla, tai lietuvišybės išlaikymo židinys. Komitetas prašo, kad kitų parengimų bei subuvimų tą dieną nerengytų, bet jau yra iš ankščiau užplanuotas parengimas tai "Svyturio" jūros šaulių ir jau yra pakviestas iš Toronto vaidintojų trupė "Aitvaras" i Lietuvių namus.

A. Sukauskas

Brighton Parkas

Iš Joniškėčių klubo susirinkimo

Joniškėčių Labdarybės ir Kultūros klubo eilinis susirinkimas įvyko spalio 7 d. Vyčių salėje. Susirinkime dalyvavo gausus narių skaičius.

Sueigą pravedė pirm. Julia Sačauskas. Narių vienos minutės atsisojimų pagerbta mirusi Konstancija Juška. Jos artimiesiems pareikšta užuojauta. Rašt. A. Kalys skaitytas protokolas bei kitų valdybos narių pranešimai visi priimti. Kluban įsirašė naujas narys Antanas Brokevičius.

Pikniko komisiją: Antoinette Kalys, Julia Sačauskas, Mary Meizis ir Anna Rudis raportavo, kad piknikas pasisekė ir padarė

gražų pėną. Kasper Kriksčiūnas ir Jonas Kalys daug pagelbėjo dirbti mūsų komisijai. Taipgi dėkojame visiems darbininkams ir aukotojams.

Pirm. pranešė, kad turime vieną ligonę Pauliną Ehlautas, kuri dar labai sunkiai serga. Linkime visi, kad greitai pasveiktų ir kad sugrįžtų mūsų tarpan.

Sekantis priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 2 d. Vyčių salėje. 1 val. po pietų. A. Kalys

Suvalkiečių Draugija

Chicago Lietuvos Suvalkiečių Draugijos po atostogų susirinkimas įvyko rugsėjo 26 dieną Chicago Savings Bendrovės patalpose, 6245 So. Western Ave. Vadovavo pirm. Leonas Vasilevas. Pranešta, kad mirė nare Anna Vazelis. Susirinkimas vėlionę pagerbė vienos minutės atsisojimu. Jos šeimai išreikšta gili užuojauta.

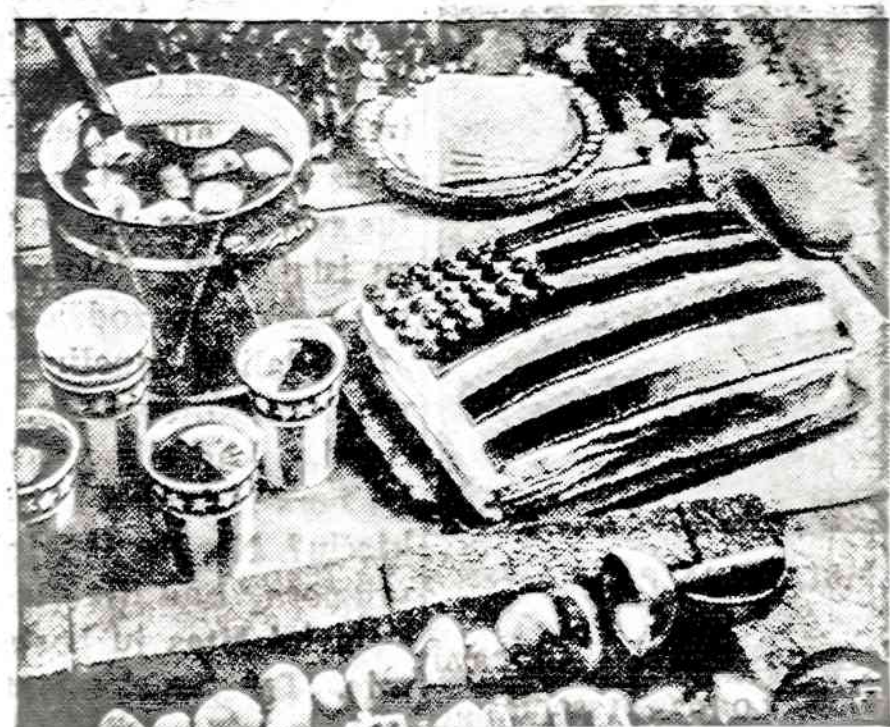
Pratokolas ir valdybos raportai, taipgi komisijų pranešimai viskas buvo priimta. Suvalkiečių Draugijai jau sueina 37 metai, kai draugija gyvuoja ir dirba gražius lietuviškus ir labdarinius dël Lietuvos ir Amerikos lietuvių darbus.

Ta proga ruošiamas banketas lapkričio 22 d. Vyčių salėje, 2455 West 47th Street. Šokiams gros A. Ramonio orkestras. Durs atidaros nuo 7 val. vakare. Vakarėnė bus 8 val. Ižanga 7 dol. asmeniui. Bilietai gaunami valdybos ar pas narius.

Pranešta, kad atostogų metu daug narių sirgo, bet daug buvo ir susirinkime. Visi turėjo gražias gardžias vaišes. Savings Bendrovės prezidentė Filomena Pakel fundino kavutę. Dekui! Visi draugiškai praleido laiką. Kitas susirinkimas įvyks toj pačioj vietoj — Chicago Savings Bendrovėj, 6245 So. Western Ave., spalio 24 d. 7 val. vakare. Prašomi nesisivėlinti. Reikš banketui galutinai pasiruošti. Bus ir vaišės. Korespond. O. Š.

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
KAUSTENAS

America's very own native cranberry is a perfect choice to treat a cake that colorfully sparkles with both patriotism and goodness for a July 4th barbecue party.

Along with your cake serve a Cranberry Rocket Punch, easily prepared for twelve with two quarts of Ocean Spray cranberry juice cocktail, chilled, 1/4 cup of grenadine syrup and 2 quarts of club soda. Simply add ruby-red cranberry rocks to keep cold. Make your berry-colored cubes by pouring undiluted cranberry juice right into your ice trays instead of water. This punch is a super thirst-quencher that will go along with your barbecued foods and your fabulous dessert.

AMERICAN FLAG CAKE
(Makes 1 - 9 x 13 x 2 inch cake)
1 package (18 1/2 ounces) yellow cake mix
1 teaspoon ground nutmeg
3 squares (3 ounces) semi-sweet chocolate, grated
1 package (9 ounces) frozen whipped topping, thawed
1 can (1 pound) Ocean Spray jellied cranberry sauce
1/2 cup fresh or frozen dry-pack blueberries

Prepare cake mix according to package directions adding nutmeg and grated chocolate to cake batter. Pour batter into a greased and floured 9 x 13 x 2 inch baking pan. Bake as directed on package. Remove from pan and cool on a rack. Place on a serving platter. Spread top and sides with whipped topping. Chill until ready to serve. Just before serving cut jellied cranberry sauce lengthwise into 1/2 inch thick slices. Cut slices lengthwise into strips 1 inch wide. Drain strips well on absorbent paper. Place blueberries in rows in upper left hand corner of the cake to resemble the stars on the flag. Place cranberry strips across cake to resemble stripes on the flag. It will be necessary to place cranberry strips to make stripes long enough for cake. Place strips close together to hide joining.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Palaiminti, kurie nematė ir įtikėjo". — Jono 20:29.

Dabar dar tamsu, kol dar neužtekėjo Teisingumo Saulė, kuri apšviečia savo spindulius išgydys pasaulį ir pašalins visas abejones, baimę ir nesupratimus. Todėl dabar Viešpatis reikalauja tikėjimo ir žada atlyginimą ir palaiminimus tik tiems, kurie gerai darbai parodo savo tikėjimą. Mes gyvename tikėjimu, o ne regėjimu ir stengiamės laimėti aukštąjį atlyginimą, kurį matome tik tikėjimo akimis. Mes esame paklūnus Tam, kuris kalba iš dangaus, kurio balsas dabar tik nedaugelis girdi. Bet tie, kurie dabar yra paklūnus ir eina jo pėdomis, gauna didesnių ir gausnesnių palaimų, o netolimoje ateityje bus išaukštinti ir gaus garbę, šlovę ir nemirtingumą, ir dalyvaus su pagarbintuoju Kristumi jo karalystėje.

Visi žino, kad mirtis yra baisi ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis, ten yra ir gyvenimas. Todėl klausime atsako knygoje "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAZASZKAS VISTA
Kępūnė 7-6880 Kępūnė 7-6881

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ISTAICA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWITZ)

2424 WEST 69th STREET Kępūnė 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginea 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: Yards 7-1911

INŽ. ADOMAITIS ATIDARĖ M. ŠILEIKIO PARODĄ

Šių metų spalio ketvirtą dieną inž. Domas Adomaitis, Čiurlionio galerijos pirmininkas, atidarė dailininko Miko Šileikio parodą Bridgeway, Illinois, Midland Savings salėje, 8929 S. Harlem.

I parodos atidarymą susirinko daugiau 200 žmonių. Visi domėjosi išskabinčiais paveikslais, kalbėjosi su Miku Šileikiu ir vertino dailininko ilgų metų darbą. Buvo daug mėgėjų, bet buvo didokas skaičius ir menininkų.

Inžinierius Adomaitis susirinkusiems tarė šiuos žodžius: Gerbiamosios ir gerbiamieji,

Mūsų atgimimo dainius Maiaronis pastebėjo labai svarytę: "Idėjys, jei didios, nemiršta kaip žmonės". Idėja steigti lietuvių dailės centrą — galeriją Čikagoje ir joje kaupti lietuvių dailininkų kūrinius laisvai ir nepriklausomai Lietuvai buvo ir yra tikrai didi.

Toji idėja rado gausų pritarimą, buvo įkūnyta Čiurlionio Galerijos vardu, nemirė beveik 20 metų, nemirė ir ateityje, nors jos sumanytojas ir siela a. a. dailininkas Zenonas Kolba jau keli metai ilsisi amžinųjų poilsiu.

Pirmiausia, Č. Galerijos steigėjai tikėjo, kad Lietuvos vergija tėra laikina, kad šių laisvės laikų tironija negali būti amžina, kad lietuvių tauta su šimtmetiniu valstybiniu patyrimu negali būti nušauta nuo žemės, kada puslaikinės gentys gauna teises nepriklausomai gyventi.

Galerijos steigėjai siekė sudaryti sąlygas, kad bent dalis lietuvių kūrinių grįžtų savajai tautai. Jie turės byloti ateities kartoms, jog laisvajame pasaulyje atsidūrę ar čia išaugę dailininkai nepamiršo savo tautos ir jai skyrė geriausius savo kūrinius.

Galerijos steigėjai taip pat

Dail. MIKAS ŠILEIKIS

siekė, kad lietuvis kūrėjas lengviau galėtų užmegzti ryšius su visuomene, be kurios jie negali nei gyvuoti, nei kurti. Užtat, Čiurlionio Galerija buvo ir bus pagalbos ranka lietuviui dailininkui ruošiant dailės parodas.

Steigėjų tvarkoma Čiurlionio Galerija per keletą metų išsiskleidė, kaip tas gėlės žiedas, nes nebuvo gailėta nei darbo, nei asmeninio pinigų. Bet kaip Čiurlionio "Karalių pasakoje", kur kaimynai karaliai negali atsisirožėti ir pasidalyti rankose laikomos lietuviškos sodybos, Čiurlionio Galerija, "de facto" atimta iš steigėjų, buvo atsidūrusi užraktytų keitėjų bei dvigubos buhalterijos specų rankose. Laimė, Čikaga yra laisvės ir įstatymo krašte, kuriame įstatymų ribose kiekvienas gali ką nori steigti ir savąją įstaigą — instituciją teisiškai apsaugoti ją inkorporuodamas.

Mintyse Tamstos gal ne vienas klausiate, kodėl aš čia apie tai kalbu? O gi dėl dviejų priežasčių. Pirmiausia, dail. Mikas Šileikis, kurio paroda čia atidaroma, buvo vienas iš tų taurių lietuvių dailininkų, įstėgusių Čiurlionio Galeriją. Jis net 5-kiis metus buvo galerijos direktorius, — sielosi jos rūpesčiai, rašė spaudoje, su kitais padėjo ruošti meno parodas, tvarkyti Meno Kūrinii Fondą ir atliko "gausybę kitų darbų "statant jaunutę galeriją ant kojų". Taigi, besigrožėdami šia paroda žinokime, kad dail. Šileikis yra ne tik dailininkas, ne tik lietuvis patriotas, bet ir visuomenininkas.

Antroji priežastis dėl ko aš kalbu apie Čiurlionio Galeriją yra noras, kad Tamstos ir visi lietuviai daugiau žinotų apie šį dailės centrą, apie patį pirmąjį lietuvių kauptą fondą ir giliau suprastų jos kultūrinę reikšmę ne tik lietuviams, bet ir pavergtajai tautai. Be kūrėjo — dailininko ir visuomenės paramos galerija negalės įvykdyti užsibrėžtų tikslų, — ji nepasidarys pasalinės apimties lietuvių dailės centru. O kad toks centras išvystytų ir būtinai, — netenka daug aiškinti. Kas būtų nutikę su dail. Povilo Puzino paveikslais po jo mirties, jei ne Čiurlionio Galerija, jau žinome. Kas jau atsitiko su ne vieno lietuvių mirusio dailininko darbais, kaip Akstino ir kitų prie kurių galerija nepajėgė prieiti taip pat žinome. Nereikia turėti iliuzijų, kas ištiktų vertingesniuosius kūrinius dabartinę Lietuvą. Dauguma jų yra laikomi dailiai sudėti stalčiuose, "lengvai pakraunamuose" sunkvežimius.

Metams slenkant vis daugiau pasireiškia rūpesčio, kur'atsidurs geriausi dailininko darbai su kuriais dailininkas kol gyvas nenori skirtis. Kaip kitaip, jei ne per Čiurlionio Galeriją, galima juos išsaugoti savajai tautai bei dailės spekuliantų pagalbos?

Čiurlionio Galerijai reikia talkininkų ir lietuvių visuomenės nuosirdžios paramos. Galerija verta talkos ir aukų, nes ji per graži, kad nesizavėtume, per svarbi, kad jos neremtume. Steigėjų ir jų kvietinių rankose Čiurlionio Galerija yra saugi, valdžios ne tik globojama, bet ir prižiūrima. Aukos galerijai nurašomos nuo mokesčių, nes ji turi "tax exempt" teisę.

Atidarydamas šią parodą noriu pasakyti porą žodžių apie dail. Šileikio kūrybą. Gamtovaizdžius Šileikis kuria gamtoje, portretus — modeliuojant, natūrmortus — juos matydamas. Kaip dailininkas yra prastas, jo kūrums, medžiagos pavelsiuose galėtume apeliuoti. Būtu per ilgą pakartoti jo aiškinimus, kaip jis to savo kūrinių nuosekliai atsiekia. Galima tvirtinti, kad Šileikio kūryboje nėra melo, bet tik meninė tikrovė.

Aš kviečiu Tamstas jo meninė tikrovę pasigrožėti, susižavėti ir kai ką išsirinkti. Atiū už dėmesį.

Philomenos Pakel padėka

PHILOMENA PAKEL

Philomena Pakel, Chicago Savings & Loan Association prezidentė atsiuntė Naujienoms šią padėką ir prašo ją paskelbti dienraštyje. Štai josios padėka:

Geriausiais pasaplyje žmonių mano vieša padėka.

Aš norėčiau Jums padėkoti, brangūs draugai ir klientai, už Jūsų lojalumą ir paramą, kai laike paskutinių kelių savaitių Pietvakarių parapija ir Kaimynystės Federacija bandė mus diskredituoti. Tos jų pastangos buvo absoliučiai nevaisingos.

Laikė tos jų vedamos propagandos buvo daug melo, kai laikurios melagystės buvo reikiamos raštu, bet daugiau buvo žodžiu. Jie bandė Jus suvedioti ir suklaidinti. Jie pa-

rašė man laišką ir aš cituoju: "Jūsų laiške, parašytame rugsėjo 19 d., buvo aiškus noras išnaudoti kai kuriuos mūsų lietuvių — amerikiečių gyventojus ir sukirsinti juos prieš kitus gyventojus, kurie taupo Jūsų įstaigoje". Išnaudoti! Jie net nežino to žodžio reikšmės. Jie išdalino lapelius su lietuvių poros fotografija, pažymėdami, kad jie nepasirinko, ką nors iš lenkų, airių ar vokiečių? Ne, jie pasirinko lietuvių porą, kad įtikintų Jus, kad lietuviai šitas jų "pastangas" remia. Tai yra eksploatacija.

Jie norėtų tikėti, kad Jūs nežinote, kas darosi.

Tai yra didžiausia jų klaida. Tokia jų taktika nėra naujiena nei mums, nei bet kur esantiems lietuviams. Mes matėme tuos įvykius Europoje ir visame pasaulyje. Bet dabar mes čia jų netoleruosiame.

Jūs sunkiai dirbate savo santaupomis sudaryti ir mus įpareigojote jas auginti ir protuoti. Mes tą darbą dirbame 50 metų, o Jūsų parama ir lojalumas per paskutines kelias savaites parodė mums, kad Jūs esate patenkinti. Tai yra maloniausias jausmas pasaulyje. Dėkojame Jums už tai labai.

Jūsų ištikima

Philomena Pakel, prezidentė

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

WOOD WORKERS
Experienced machine hands and cabinet makers.
Full time steady job. No layoffs. Overtime.
Furniture and Wood Workers Union.
666-4673

MISCELLANEOUS FOR SALE
Įvairūs Parduodami

LIETUVISKI SODYTI IR ROKYTI
MESOS PRODUKTAI:
Išsūninti, kumpiai, skilandžiai, dešros, šoninės ir kitkas.
5200 So. WHIPPLE ST.,
CHICAGO, ILLINOIS 60632
Gamintojas V. DUKSTAS,
Tel. 778-2537

TRUMPAI

— Ane Nausėdienė - Kasulų-tė ir Marta Kleininė su sūnumi Jonu ir dukra Regina iš Vakarų Vokietijos (Lebenstedt) atvyko pavišėti pas Kasulius ir Naujokus, gyv. Chicagoje.

— Kun. dr. M. Kavolis ruošia Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios istoriją.

— Kun. Petras Dagys, buvęs "Evangelikų Kelio" redaktorius ir Lietuvos kariuomenėje kapelionu, gyv. New Yorke, sunkiai serga.

— Marija ir Jurgis Naujokai atvyko iš Vak. Vokietijos. Svečiuojasi pas Jankus ir Naujokus. Jie prieš atvykimą į V. Vokietiją 10 metų išbuvo Sibiro tremtyje.

— Anna Brazulis, giv. Wil-low Springs, 8274 Kean Avenue, iš senų laikų lietuvių pamėgto piknikams rengti patogaus sodelio savininkė, atsiusdama metinės prenumeratos atnaujinimo čekį, taip rašo: "Užmoku už laikraštį vieniems metams ir 5 dol. pridėdu Naujienų paramai".

— K. Barzdukas, gyv. Rockford, Ill., apsimokėdamas prenumeratą, dar pridėjo 4 dol. Naujienų paramai.

— L. Jakaitis iš Hornby, Ont., Kanada, rašo: "Gerbiameji, siunčiu Jums 32 dol. prenumeratą, nors kainos taip kyla, kad iki metų pabaigos tikriausiai ir tiek neužteks laikraščio leidimo išlaidoms padengti".

— Vl. Juodis, Montreal Kama, apsimokėdamas prenumeratą, dar pridėjo 2 dol. Naujienų paramai.

— Viktoras Šsas, Los Angeles, (Cal., apsimokėdamas už Naujienų prenumeratą pusei metų, dar pridėjo 5 dol. Naujienų paramai.

— P. Sims, gyv. Chicagoje, savo laiške rašo: "Maloniai prašau Naujienų administraciją pakeisti mano adresą. Nuo spalio 10 d. išeinu į pensiją ir išsi-keliu į naują vietą. Pridėdu Naujienų paramai 3 dol. auką".

— Šį mėnesį apsimokėję prenumeratą ir prisiuntę auką yra: Leopoldas Simanavičius, už prenumeratą pusei metų ir 2 dol. auką, Victor Dambra, Berwyn, Ill., už prenumeratą metams, Eleonora ir Kęstutis Dakyns, Gulfport, Flor., metinė prenumeratą ir 4 dol. auką, K. A. Katilius, Villa Park, Ill., už prenumeratą, Augustas Orentas, Oak Lawn, Ill., — prenumeratą metams ir 4 dol. auką, Z. Geczi, Glenwood, Ill., prenumeratą ir 4 dol. auką, Mr. ir Mrs. W. Hoffman, Chicago, metinė prenumeratą — nauji Naujienų skaitytojai. Naujienų Administracija nuoširdžiai dėkoja visiems apsimokėjusiems prenumeratą ir prisiuntusiems aukas.

— Archeologė Marija Gimbutienė yra pakviesta Chicago Archeologų Draugijos kalbėti apie "Senosios Europos Pirmuosius Dievus" Oriental institute, 1155 East 58th St., Chicago, pirmadienį, spalio mėn. 20 d. 8:30 val. vak. Lietuviai kviečiami dalyvaui.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Parduodami

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Parduodami

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENSINIAIS IŠSIMOKĖJIMAMS

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIJATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke. Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MORINIS - MEDINIS, \$1.100 ir mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.

10 BUTŲ MORINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance. Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

NEAR 71st & CALIFORNIA
— 2 FLAT BRICK
2-5½ rooms. Gas heat. Garage. Evenings and weekends call 925-9028 or 422-5545.

— Marija Idzelis, gyv. Chicagoje, savo laiške rašo: "Siunčiu dar užsilikusių už 1975 metus prenumeratos skolos likutį ir likusius 3 dol. priimkite kaip kuklią Naujienoms paramą".

— A. Dovydaitis iš St. Petersburg Beach, Fla., atsiuntė 51 dol. čekį, jį taip paskirstydamas: "26 dol. prenumeratai, o 25 dol. kaip auką už gerą laikraščio laikyseną".

♦ Cicero. Linksma vaidinimo popietė. Rengia JAV LB (Reg.) Cicero Apylinkės Valdyba, spalio mėn. 19 d. 3 val. popiet, Sv. Antano parapijos mokyklos salėje, Cicero. Dalyvaus programoje solistė Jūratė Tautvilaitė, o Vytauto Didžiojo šaulių Rinktinės vaidintojai suvaidins linksmą, Juozo Nemunėlio, dviejų veiksmų komediją "Prakeiktas Raštalis". Režisuoja Alfars Brinka. Bus kavutė ir vaisės. Veiks baras.

Kviečia visus linksmai praleisti popietę. Valdyba (Pr).

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailiūną Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SKAITYK IŠ KITA PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

SAVI NAMAI — TVIRTOVĖ

LIUKSUS 17-M. MORAS, 2 auto mūro garažas. Seimai gyventi arti California ir parko. \$21,500.

MODERNUS 4 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

1½ AUKŠTO NAMAS ir 2 auto garažas. Arti bažnyčios ir parko. — \$18,000.

1½ AUKŠTO 2 BUTŲ 19 m. mūras ir 2 auto garažas. Kambarys sausam beismonė su patosumais. Pusų medžio porčius. \$32,000.

7 KAMB. MŪRO REZIDENCJA, 2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti, Marquette Parke. \$28,000.

2 BUTŲ 19 M. MORAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Įrengtas beismantas. Per mėnesį gausite butą. Arti parko. \$35,700.

8 BUTŲ MORAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metiniu pajamų. Arti mūso. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS, 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTO MORAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismonė, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūso. \$26,800.

VALDIS REAL ESTATE
2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, ĮVARTŲ DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminii iškvietimai, pildomi piliečybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau menius visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE
Call Frank Zapolski
3208½ W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4445 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Telef.: REPUBLIC 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ.

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENE — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustytais įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOS šiemet sulėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekančių pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vėjus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoją už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų igaliojimu.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliąja lietuvių dauguma klais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiemis idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienos yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų radosybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progai skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuvių, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuvių reikalių renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratą, Jubiliejinio vėjus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJENOSE